Algemene beschouwingen 2025

Voor u ligt een begroting waar we als PvdA Lingewaard positief over zijn. Er is hard gewerkt om een sluitende begroting te presenteren. Duidelijk is ook dat we ons niet rijk kunnen rekenen. Het beeld is weliswaar positief, er staan echter nog grote uitdagingen te wachten. Wij zijn daarom terughoudend in de vele amendementen en moties die voor ons liggen en om een extra investering vragen. Ik zal deze aan t eind nog eens nalopen.

Gewoonlijk kijken we bij een beschouwing vaak vooruit naar nieuwe plannen. Ik maak graag gebruik van de gelegenheid om dat te doen met een terugblik naar de afgelopen 4 jaar.

Wat nog steeds veel invloed heeft is dat net vóór het aantreden van deze raadsperiode de oorlog uitbrak in Oekraïne. Als PvdA zijn we trots dat we ruimhartig ontheemde Oekraïners opvangen. Tegelijkertijd worden we als gemeente net als de inwoners geconfronteerd met hogere lasten. Prijsverhogingen op materialen, grondstoffen en energie, wat doorwerkt in prijsstijgingen op alles.

Met de maatregelen die we klein en groots hebben kunnen nemen ten aanzien van milieu en klimaat kijken wij met tevredenheid terug. Tevreden omdat we aandacht hebben gehad voor energiearmoede zoals bij de uitvoering van operatie isolatie. Maar ook doordat we met maatregelen om met eigen opwek te voorzien, zoals zon-op-land en wind , uiteindelijk minder afhankelijk zullen worden van geo-politiek én de klimaatdoelen die we samen hebben vastgesteld overeind houden. Wij ervaren een grote urgentie om de opwarming van de aarde en de oceanen te temperen.

Als PvdA zijn we blij met de investeringen binnen het sociaal domein. En bewust noem ik dit investeringen en daag u uit om dat ook zo te gaan bezien. In diverse publicaties ook heel recente hebben we gezien dat er een sterke correlatie is tussen kwetsbaarheid, welvaart en kansengelijkheid. Een voorwaarde voor gezond en goed opgroeien is opgroeien in een huishouden met bestaanszekerheid. Bestaanszekerheid zorgt voor kansengelijkheid en dat is voorwaarde om als jong volwassene allemaal op poleposition te kunnen starten op weg naar volwassenheid. Met de meedoen-regeling uitgebreid met een bieb-abonnement bevorderen we kansengelijkheid. We investeren in de kans op ontwikkeling, een leven lang leren. Investeren in kansengelijkheid resulteert daarbij later in minder kosten op Jeugd en WMO en tot minder criminaliteit.

We kijken ook uit naar de ontwikkelingen zoals eerder ingezet in een stevige sociale basis, plekken in de gemeente waar inwoners elkaar kunnen ontmoeten. De investering in de samenleving via de MFC's en sportaccommodaties. Daar waar mensen samen komen, sporten, cursussen kunnen worden gegeven, daar zijn mensen in verbinding met elkaar. En kijkt men naar elkaar om. Hierin hebben inwoners, naasten, de brede sociale basis én Incluzio straks een rol. Zo investeren we in preventie, in vitaliteit en veerkracht.

Wel roepen we het college op om voortvarend een eigen aanpak te ontwikkelen tav suïcidepreventie. De aanbevelingen van 113 zijn daarbij gemakkelijke stappen om vast in te zetten naast datgene wat al is ingezet op de sportclubs. En naast dat wat ontwikkeld wordt in de regio.

Het momentum is nu, nu de gesprekken over de dienstverlening of samenwerkingen binnen keten-netwerk- aanpak 2026 gevoerd worden. Dit is precies wat onze motie voorstaat. Niets dubbel maar juist aanvullend op de al eerder ingezette stappen die wij van harte omarmen.

Een kleine stap, want aanpalend is naar leefbaarheid. Met steun aan de motie leefbaarheid centrum Bemmel hopen we een versnelling van de levendigheid en leefbaarheid van dit centrum. Inwoners ervaren een onveiliger gevoel door de afwezigheid van winkels en winkelend publiek.

We begrijpen dat het college niet gaat over leegstand an sich, maar we pleiten wel voor het opnieuw in gesprek gaan met de vastgoed eigenaren over de leefbaarheid en veiligheid van het centrum.

Uit gesprekken met de woningcorporatie blijkt dat er juist veel meer 1 en 2 persoonshuishoudens zijn die een woning zoeken, met name in de leeftijdscategorieën 23 – 30 als 50 – 70. Dit sluit mooi aan bij de nieuwe wijk aan de Sallandstraat in Haalderen. En hoe goed dat in deze tijd van grote tekorten het is gelukt om in 1 raadsperiode van planvorming naar realisatie te komen. Medio 26 zullen de eerste bewoners er wonen.

Mobiliteit blijft een vraagstuk, we hebben gezien dat we daar de afgelopen jaren veel debatten hebben gevoerd maar ook dat met enige vertraging inmiddels ook de eerste knelpunten zijn aangepakt en opgeleverd. Dit blijft ook de komende periode aandacht vragen.

We zijn als maatschappij belandt in vele transities, dat hebben we ook in diverse beleidsstukken kunnen teruglezen, de energietransitie, een grote transitie in de zorg, als ook een transitie wereldwijd op het gebied van technologie. Transities vragen om bestuurlijk lef. Deze noodzakelijke transformaties zorgen voor

beweging maar vaker ook voor weerstand. Waar vernieuwing ontstaat, verschijnen ook bedenkingen en belemmeringen. Het is goed om hierover met elkaar in gesprek te blijven, en dat hebben we de afgelopen jaren ook gedaan. Met debat zoals het ook hoort in een raadszaal, de PvdA vindt dat we dit mét elkaar ook goed hebben gedaan hebben.

Naar ons idee heeft ook het college lef betracht door voorbij de gebaande paden te kijken. Als samenleving lopen we immers op veel fronten tegen de grenzen van onze bekende oplossingen en systemen aan. Mondiale uitdagingen hebben grote invloed op lokale vraagstukken, en realisatiemacht vraagt dan om nieuwe nu nog onbekende paden, om sterk te blijven staan, in veranderende tijden. Wat daarbij van belang volgens PvdA Lingewaard is om verbinding te houden met alle inwoners. Ook met inwoners die meer tijd nodig hebben om aan nieuwe oplossingen te kunnen wennen. Inwoners waarvoor vernieuwing te snel lijkt te gaan of die deze nieuwe oplossingen niet direct kunnen plaatsen of sterker nog die angst kennen voor het onbekende. Het is van belang dat we daar ons best voor blijven doen, in deze raadszaal en daarbuiten, wij zijn samen daarvoor aan zet. Ik sluit daarom af met een naar mijn idee passende en bekende film-uitspraak, fear leads to anger, anger leads to hate and hate leads to suffering.

We steunen: amendement 5

Voor alle andere amendementen wachten we de reactie van het college af.

We steunen motie 2, 3 en 4

Overige moties niet.